

"Η Ίκλαινα και η γένεση των μυκηναϊκών κρατών"

Ομιλητής:

Μιχ. Β. Κοσμόπουλος

Καθηγητής Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Missouri-St. Louis

Τακτικό Μέλος, Ακαδημία Επιστημών St. Louis

Η 7η συνάντηση

του Μυκηναϊκού Σεμιναρίου

θα πραγματοποιηθεί στις **19:00**

στο **Αμφιθέατρο Α. Αργυριάδη**

(Κεντρικό Κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου 30)

Είναι γενικά αποδεκτό ότι τα μυκηναϊκά κρατικά μορφώματα δημιουργήθηκαν από προϋπάρχουσες αυτόνομες ηγεμονίες ή τοπαρχίες (αναφερόμενες ως "chiefdoms"). Κατά την Πρώιμη Μυκηναϊκή περίοδο ορισμένοι τοπικοί ηγεμόνες απέκτησαν μεγαλύτερη ισχύ από άλλους και άρχισαν να ενσωματώνουν τα εδάφη των γειτόνων τους στο διοικητικό ιστό των δικών τους ηγεμονιών. Έτσι, οι πρώιμοι αυτοί ηγεμόνες επέκτειναν τις επικράτειές τους και έθεσαν τις βάσεις για τη μετεξέλιξη των ηγεμονιών ή τοπαρχιών τους στα ανακτορικά κρατικά μορφώματα της Ύστερης Μυκηναϊκής εποχής.

Οι μηχανισμοί που κίνησαν τις διαδικασίες αυτές δεν είναι ακόμη επαρκώς γνωστοί. Για αρκετό καιρό η ανάδυση κάποιας αυστηρής πολιτικής ιεραρχίας και κοινωνικής διαστρωμάτωσης σε συγκεκριμένες θέσεις είχε θεωρηθεί ο βασικός κινητήριος μοχλός των εξελίξεων που οδήγησαν στη γένεση των Μυκηναϊκών ανακτορικών μορφωμάτων. Ωστόσο, η εικόνα αυτή στηριζόταν κυρίως σε στοιχεία που είχαν προκύψει από την έρευνα των μεγάλων ανακτορικών κέντρων. Πρόσφατες σχετικές θεωρητικές προσεγγίσεις έχουν επισημάνει την καθοριστική επίδραση που έπαιξαν εξελίξεις εκτός των ανακτορικών θέσεων στις διαδικασίες γένεσης και εδραίωσης των ανακτορικών κρατιδίων.

Επιφανειακές έρευνες στην Αργολίδα και τη Μεσσηνία κατά τη δεκαετία του 1990 και στην Κορινθία κατά τη δεκαετία του 2000 κατάφεραν να 'διορθώσουν' σε μεγάλο βαθμό την ανισορροπία που είχε δημιουργήσει αυτή η μονομερής θεώρηση των αρχαιολογικών δεδομένων. Χάρη στις έρευνες

αυτές είμαστε τώρα σε θέση να κατανοήσουμε καλύτερα το ρόλο που έπαιζαν τα περιφερειακά οικιστικά κέντρα στην οικονομική και πολιτική ζωή των μυκηναϊκών κρατών. Παρά τα νέα αυτά δεδομένα από τις επιφανειακές έρευνες, μέχρι πρόσφατα (και με λίγες εξαιρέσεις, όπως αυτή των Νιχωρίων) δεν είχε υπάρξει συστηματική ανασκαφή μεγάλων μη ανακτορικών οικισμών, με σκοπό τη διερεύνηση της συμβολής τους στη γένεση των μυκηναϊκών κρατών.

Οι ανασκαφές της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας στην Ίκλαινα Μεσσηνίας έχουν έρθει να γεμίσουν αυτό το κενό μέσω της συστηματικής και διεπιστημονικής έρευνας μιας από τις επαρχιακές πρωτεύουσες του βασιλείου της Πύλου.

Οι ανασκαφές έχουν φέρει στο φως εκτεταμένο οικισμό που περιλαμβάνει δύο μεγάλα κτηριακά συγκροτήματα, μνημειώδες Κυκλώπειο άνδηρο, πλακόστρωτες αυλές και δρόμους, σύνθετο αποχετευτικό σύστημα, σπίτια, εργαστήρια και υπαίθριο ιερό. Το πιο απρόσμενο εύρημα υπήρξε θραύσμα πινακίδας Γραμμικής Β, από αποθέτη με ίχνη καύσης και κεραμική χρονολογούμενη από την ΥΕ ΙΙΒ έως και την πρώιμη ΥΕ ΙΙΙΑ2 φάση. Η ίδια η ύπαρξη αυτής της πινακίδας ανατρέπει τα δεδομένα για την εξάπλωση και χρονολόγηση της μυκηναϊκής γραφειοκρατικής διοίκησης και γραφογνωσίας.

Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ανασκαφών σε μία προσπάθεια να αξιολογηθεί η σημασία της Ίκλαινας για την γένεση, εξέλιξη, λειτουργία και οργάνωση του μυκηναϊκού κράτους της Πύλου.

"Iklaina and the formation of Mycenaean States"

Speaker:

Dr. Michael B. Cosmopoulos

Professor of Archaeology, University of Missouri-St. Louis
Fellow, Academy of Science St. Louis

The 7th meeting of the
Mycenaean Seminar will be at **19:00**
in the **A. Argiriadis Amphitheatre**
(Central building of the University of Athens
Panepistimiou 30)

The lecture will be held in Greek

It is generally agreed that Mycenaean states were formed from pre-existing autonomous regional polities (usually defined as “chiefdoms”) within naturally defined geographical regions. During the Early Mycenaean period some regional rulers became more powerful than others and started to annex neighboring territories into the administrative structure of their own polities. By doing so, they set their polities on the path to becoming complex states, the Late Mycenaean palace-based societies.

The mechanisms employed by those rulers to integrate the populations, economic resources, and social structures of their less powerful neighbors are not well understood. For a long time, hierarchy and socio-political stratification were considered the main forces driving state formation, a picture tainted by the fact that the evidence derived almost exclusively from the excavations of the major palatial sites. Recent theoretical advances suggest, however, that localized developments *outside* the main palaces were crucial to the processes of state formation and expansion.

Regional surveys in the Argolid and Messenia in the 1990s and in the Corinthia in the 2000s have managed to address the imbalance created by this "top-down" perspective and we are now in a far better position to assess the importance of

settlements outside the palaces for the economic and political life of the Mycenaean states. The problem is that, with few exceptions, such as Nichoria, major non-palatial settlements had not been systematically excavated.

The excavation of the Athens Archaeological Society at Iklaina fills this gap, as it provides a systematic and interdisciplinary investigation of one of the district capitals of the state of Pylos. The excavation has produced unexpected results, as the site features two large building complexes, a massive Cyclopean Terrace, advanced sewer and drainage system, paved piazzas and roads, residential and industrial rooms, and an open-air shrine. Even more surprising has been the discovery of a Linear B tablet from an early context (LH IIB-early LH IIIA2), which challenges current knowledge about the extent and chronology of Mycenaean bureaucracy and literacy.

In the present lecture an overview of the results of the excavation is provided, in an effort to assess the importance of Iklaina for the formation and development of the Mycenaean state of Pylos and to determine the processes that defined the organization and operation of the Pylian state throughout the Mycenaean period.

The Organising Committee:

Nagia Polychronakou-Sgouritsa, Iphiyenia Tournavitou, Emilia Banou, Harikleia Brekoulaki